

5. Yaser, S.. 2015. *Integrated Maritime Simulation Complex Management, Quality And Training Effectiveness From The Perspective Of Modeling And Simulation In The State Of Florida*, USA (A Case Study), Electronic Theses and Dissertations, 1399 [Online]. Dostupno: <<https://stars.library.ucf.edu/etd/1399>>.

6. Yahupov, V., Svystun, V., Kyva, V. The Results of the Summative Stage of the Experiment on the Development of the Informational and Communication Competence of Teachers in the System of Military Education. *TEM Journal (Technology, Education, Management, Informatics)*, 9, 1, 367-372. DOI: 10.18421/TEM91-50.

7. Bykov, V., Spirin, O., Pinchuk, O., 2017. Problemy ta zavdannya suchasnoho etapu informatyzatsiyi osvity [Problems and tasks of the modern stage of informatization of education]. *Naukove zabezpechennya rozvytku osvity v Ukraini: aktual'ni problemy teorii i praktyky (do 25-richchya NAPN Ukrainy)*, Zbirnyk naukovykh prats'. Kyiv: Vydavnychyy dim «Sam», 191–198.

8. Koval', T.I., 2009. *Pidhotovka vykladachiv vyshchoyi shkoly: informatsiyini tekhnolohiyi u pedahohichniy diyal'nosti* [Training of higher school teachers: information technologies in pedagogical activity]: navch.-metod. posib., Kyiv: Vyd. tsentr NLU, 380.

9. Pavlushenko, O., Mazay, L., Prokopchuk, L., Pavlykivs'ka, N., 2021. Internet resursy yak zasoby formuvannya natsional'no-patriotychnoho svitohlyadu studentiv [Internet resources as a means of forming the national-patriotic worldview of students]. *Informatsiyini tekhnolohiyi i zasoby navchannya*, 85, 5, 130-146.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2021-31-375-387>

УДК 378.013.147.88

Шастало Віра Олександрівна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри

методики та практики викладання іноземної мови

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3965-3407>

virashastalo@gmail.com

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ) ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. У статті проаналізовано проблемні моменти, які присутні в підготовці студентів на факультетах іноземної мови. З'ясовано, що важливим моментом у підготовці студентів факультету іноземної мови є оволодіння новітніми технологіями; відмова від застарілих і неефективних прийомів професійної педагогічної діяльності; формування особистісної професійної унікальності; розроблення та формування власного стилю педагогічної діяльності та професійного мислення. Застосування новітніх технологій під час навчання студентів у ЗВО на факультеті іноземної мови, сприяють формуванню конкурентоздатної особистості, професіонала озброєного новітніми компетенціями.

Основним завданням професійно-педагогічної підготовки студентів у ЗВО на факультеті іноземної мови є формування професійної готовності, формування особистісних і суспільно значущих світоглядних якостей та позицій, індивідуальне визначення моральних цінностей, активізація процесів професійного самовдосконалення, самореалізації, саморозвитку. Використання новітніх технологій у навчанні на факультеті іноземної мови сприяє переходу від нормативної до творчої діяльності, змінює характер освітньої системи, її зміст, методи та форми, технології навчання та виховання, які ґрунтуються на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностях, адаптаційних можливостях студентів.

Застосування новітніх технологій в процесі навчання у ЗВО на факультеті іноземної мови забезпечить якісний результат навчання. Студенти стануть демократичними, толерантними, гуманними, самостійними. Новітні технології навчання дають змогу створювати інноваційне середовище в ЗВО, завдяки чому студенти можуть реалізувати свої індивідуальні можливості. Новітні технології сприяють розвитку логічного мислення, формують систему загальнолюдських цінностей і загальноприйнятих норм поведінки, формують здатність цінувати знання та користуватися ними, формують навички комунікації та співпраці, взаєморозуміння та взаємоповаги, виховують толерантність, доброзичливість, сприяють інтелектуальному, соціальному й духовному розвитку майбутнього фахівця.

Ключові слова: новітні технології; викладання; інноваційне навчання; іноземна мова; інтерактивні методи.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни в Україні на сучасному етапі розвитку вимагають удосконалення всіх галузей господарства й освіти, зокрема. Перед педагогікою нині постає завдання створення нових концепцій, які б враховували соціальні реалії сучасності. Освіта сьогодення покликана забезпечити молодих фахівців необхідними знаннями, уміннями, навичками та компетентностями, які б сприяли особистісному та професійному розвитку [3, с. 3].

Концепція підготовки майбутніх учителів іноземної мови до інноваційної педагогічної діяльності, спрямована на розвиток інноваційної особистості студента, та ставить перед собою основні завдання формування готовності майбутнього фахівця: розроблення інноваційного компоненту змісту психолого-педагогічних, професійно-фахових навчальних дисциплін; надання педагогічної підготовки, формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до інноваційної педагогічної діяльності; відбір інноваційних технологій, методів та форм навчання; розвиток та формування творчого мислення та умінь; самоконтроль, самовдосконалення та самореалізація особистості.

Підготовка майбутніх вчителів іноземної мови до інноваційної педагогічної діяльності має розглядатися як цілісна система, що будується завдяки певним підходам, а саме: компетентнісному, акмеологічному, культурологічному, аксіологічному, креативному, контекстному, особистісно орієнтованому, системному, феноменологічному та гуманістичному [6].

Провідна концептуальна ідея підготовки майбутніх вчителів іноземної мови у ЗВО до інноваційної педагогічної діяльності ґрунтується на положенні що у майбутнього фахівця професійно-педагогічна підготовка спрямовується на формування здатності до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, що сприяє формуванню та розвитку особистості студента у напрямку його готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Зацікавленість майбутніх фахівців і їх бажання до самовдосконалення, а також їх мотивація сприятиме інноваційній активності студента на всіх рівнях подальшої професійної діяльності [2, с. 33].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впровадження в освітній процес новітніх технологій розглядається в працях: Л. Ващенко, В. Гавриш, О. Козлова, Ю. Колісник-Гуменюк, А. Литвина, А. Підласого, Л. Пертиченко, О. Петрошук, Н. Погрібної, О. Попової, І. Пригожиної, К. Ушакова, Н. Федорової, А. Хуторського, О. Шапран та ін. Розробки елементів інтерактивного навчання знаходимо в працях: Ш. Амонашвілі, К. Баханова, П. Гальперіна, В. Давидова, І. Дичківської, В. Жирова, Є. Ільїної, М. Кокор, М. Кларіна, О. Комар, С. Лисенкової, О. Пометун, Л. Пироженко, В. Шаталова та ін. Теорії та практиці застосування інноваційних технологій під час навчання іноземної мови: Д. Гудков, В. Ковальова, О. Осова, В. Скалкін, Н. Склярєнко, Т. Яковлева та ін.

Ці роботи вказують на те, що науковий світ готовий до інноваційних змін, до розроблення, впровадження та стимулювання в освітній процес новітніх технологій. Однак, недостатньо розробленими залишаються технології управління процесом впровадження інновацій, які відповідають сучасним потребам професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета дослідження – охарактеризувати новітні технології навчання, які застосовують у ЗВО на факультеті іноземної мови. Висвітлити проблемні та перспективні напрями вдосконалення підготовки майбутніх вчителів іноземної мови.

Завдання: з'ясувати стан професійно-педагогічної підготовки студентів на факультеті іноземної мови в педагогічній теорії та практиці.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Метою інноваційного навчання в ЗВО є набуття теоретичних і практичних знань через набуття досвіду інноваційної освітньої діяльності, освоєння новітніх технологій для формування основних іншомовних навичок: читання, говоріння, аудіювання,

граматика. Студентів навчають здійснювати порівняльний аналіз переваг та недоліків сучасних освітніх технологій які впроваджуються в освітній процес факультетів іноземної мови. Допомагають опанувати методики та застосовувати їх в процесі навчання та викладання курсу іноземної мови.

Щоб бути професіоналом у своїй галузі, необхідно володіти професійною неповторністю і унікальністю, своїм особистісним креативним стилем та професійним мисленням. Адже педагогічна майстерність педагога проявляється в індивідуальній подачі, стилі викладання. І лише повне усвідомлення себе як професіонала та усвідомлення власної педагогічної діяльності, завдяки набутим професійним компетенціям, уможлиблює передачу своєї майстерності іншим.

В. Сухомлинський наголошував: «Ми маємо справу з самим тяжким, безцінним, самим дорогим, що є у житті, – з людиною. Від нас, від нашого уміння, майстерності, творчості, мудрості залежить її життя, здоров'я, розум, характер, воля, громадянське та інтелектуальне обличчя, її місце та роль в житті, її щастя [7, с. 5].

Студенти які навчаються на факультетах іноземної мови повинні вміти розробляти, освоювати і вдосконалювати свій індивідуальний стиль, який вони зможуть використовувати при подачі навчального матеріалу у своїй подальшій професійній діяльності. Він має проявлятися в неповторному професійному світогляді, оригінальному баченні та подачі навчального матеріалу шляхом творчого та креативного збагачення.

Майбутні вчителі іноземної мови мають усвідомлювати головні інноваційні тенденції які мають місце та сприяють розвитку сучасної освіти; розуміти та використовувати в своїй педагогічній діяльності спеціальну методико-педагогічну термінологію, яка сприяє у розв'язанні професійних завдань; розширювати фахові компетенції та особистісний потенціал; застосовувати новітні технології та методи навчання та виховання; формувати соціолінгвістичну компетенцію; поєднувати у своїй професійній діяльності традиційні та інноваційні методи навчання та виховання; вміти рефлексувати та обґрунтувати переваги застосованих освітніх інноваційних технологій в освітньому процесі.

Реформування освіти в Україні зумовило докорінні зміни в освітньому процесі. Переважно у підготовці майбутніх вчителів іноземної мови переважають традиційні форми проведення занять: лекції, практичні заняття, заліки, іспити, різноманітні форми позааудиторної роботи, тому існує необхідність у зміні подачі навчального матеріалу, вдосконаленні технологій, форм та методів проведення занять. Дані заходи сприятимуть розв'язанню суперечностей, які виникли між теоретичною підготовкою та ефективністю практичної діяльності майбутніх фахівців. Зумовить необхідність розроблення і впровадження в освітній процес інноваційних технологій навчання, що сприятиме модернізації та реформуванню освітнього процесу, розробленню нової ефективної стратегії.

Інноваційна педагогічна діяльність пов'язана з відмовою від стереотипів у навчанні та викладанні, формує нові вимоги до особистісно-творчої та індивідуальної педагогічної діяльності, сприяє створенню та розробленню педагогічних новітніх технологій, які реалізуються в даній діяльності.

І. Зязюн завжди робив наголос на необхідності розвивати особистісні якості педагога, завдяки яким він виробляє усталену систему способів та прийомів педагогічної взаємодії, залежно від параметрів педагогічної ситуації. Враховуючи особливості системи професійно-педагогічної підготовки та специфіку інноваційної діяльності педагога, особливості становлення його як суб'єкта інноваційної діяльності, та враховуючи зміст підготовки майбутнього фахівця до інноваційної педагогічної діяльності ми вважаємо, що актуальним є створення у ЗВО інноваційного освітнього середовища, яке сприятиме удосконаленню якості підготовки.

Інноваційне (лат. *Innovation* – оновлення, зміна) навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі навчальна та освітня діяльність, що ґрунтується на розвиткові різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [1].

Інноваційне навчання ставить за мету не лише створення й застосування нововведень, а й реформування системи освіти; змінити сприйняття та покращити діяльність як педагогів так і студентів; направити їхнє мислення в нове, творче русло, для отримання позитивних результатів. Завдання інноваційного навчання – формувати людину, яка пізнає та діє. Зберігаючи елементи традиційного навчання, педагоги знаходять раціональне визначення співвідношення репродуктивного і продуктивного, діяльного та творчого з використанням інновацій.

Педагогічна інновація, яка набула поширення в освіті, включає ідеї, методи, технології, комплекс елементів, які несуть прогресивні засади; творчий пошук; оригінальне вирішення педагогічних та навчальних проблем. Запровадження інновацій в освіті задекларовано проектом Концепції державної інноваційної політики (1997), Положенням «Про порядок здійснення інноваційної діяльності у системі освіти» (1999) та Законом України про інноваційну діяльність (2002). У цих документах набула розвитку ідея інноваційного закладу освіти, в якому викладацький і студентський колективи експериментують, розробляють та впроваджують в освітній процес нові педагогічні ідеї і технології, вміють рефлексувати та застосовувати креативний підхід у педагогічній діяльності.

У контексті інноваційної освіти зовсім іншого значення набувають вимоги до особистості вчителя іноземної мови. Інноваційні зміни які впроваджуються в освітній процес сприяють росту особистісного потенціалу студентів та викладачів, впливають на бажання та потребу особистості до самовдосконалення, вираження своєї індивідуальності, спонукають до ініціативності; формують креативне мислення; спонукають до активної діяльності; формують компетенції які значно підвищують результативність педагогічної підготовки та діяльності. Адже вчитель іноземної мови має знати свій предмет, володіти методикою викладання, володіти знаннями в суміжних наукових галузях, орієнтуватися в сучасному соціально-політичному житті.

Важливою проблемою в сучасній методиці в ЗВО на факультеті іноземної мови є орієнтація навчання на розумову активність студентів, на формування та розвиток у них аналітичних умінь. У процесі формування педагогічних якостей майбутнього фахівця вагоме місце займають комунікаційні вміння студентів, які проявляються у спілкуванні, формуванні завдань, вирішенні конфліктних ситуацій, вмінні взаємодіяти в колективі, будувати переконливу комунікацію з учнями. Завдяки комунікації майбутній педагог показує власні емоції, вловлює емоційний стан співбесідника, здійснює емпатію, встановлює емоційний контакт. Сформовані комунікаційні навички допоможуть студентам, в майбутній професійній діяльності, використовувати теоретичні знання, професійні мотиви, орієнтації, емоції, допоможуть активізувати механізми самовизначення в професійно-педагогічній діяльності, сприятимуть формуванню здатності здійснювати іноземне професійне спілкування з носіями мови.

Нині навчально-методичні комплекси з англійської мови в ЗВО являють собою посібники та практичний зошит з аудіофайлами для студента; комплекти CD та DVD; методичні рекомендації для викладачів стосовно проведення занять та оцінювання знань студентів; роздаткових матеріалів для проведення інтерактивних занять; комплекти тестів для поточного та підсумкового контролю знань.

Ефективним у сфері навчання є розробка та використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання майбутніх вчителів іноземної мови (електронна пошта, соціальні мережі, онлайн-словники та перекладачі, сервіси вивчення іноземної мови, електронні бібліотеки). Реалізувати сучасні лінгвістичні, технологічні, методичні та педагогічні технології можна завдяки поєднанню тексту, звуків, графіки, анімації, створивши ефект активного мовного середовища. Завдяки такому поєднанню студенти якісно та швидко схоплюють матеріал, набувають мовленнєвих умінь, формують лінгвокомунікативні вміння, розпізнають основні перекладознавчі поняття, оперують термінами, добирають підручники, вивчають досвід викладання іноземної мови інших педагогів.

Також для професійного та всебічного розвитку студентів використовують мультимедійні засоби (дають можливість постійно оновлювати навчальні матеріали і вдосконалювати системи роботи над ними); аудіо та відеоматеріали, Інтернет мережі (Facebook, Twitter для спілкування в мережі, проходження додаткових курсів з вивчення іноземної мови, допомагає в оперативності обміну важливою інформацією, безперервному освітньому процесі, у створенні тематичних груп для спілкування); ІКТ (планшети, ноутбуки та інші мобільні пристрої); використовуються університетський сайт, електронні бази даних, модульне навчання, зовнішні інтернет-ресурси з доступом через сайт університету чи освітнє середовище Moodle; створюються проекти із залученням до них як викладачів так і студентів; проводяться культурно-освітні заходи (конкурси, виставки, олімпіади, англомовні дискусійні клуби). Велика увага приділяється мобільності як викладачів так і студентів (стажування, програма обміну викладачами та студентами, міжнародні семінари та конференції).

Інноваційне навчання сприяє значно глибшому й більш усвідомленому розумінню сутності вивченого, формуванню вмінь самостійно аналізувати й оцінювати інформацію, формулювати висновки, аргументовано відстоювати свою точку зору, прислухатися до інших, поважати альтернативну думку, працювати в колективі, будувати конструктивні стосунки з його членами і визначати своє місце в команді. Крім того, це сприяє реалізації власних ідей та проєктів які допомагають у співробітництві з іншими учасниками освітнього процесу, сприяє забезпеченню атмосфери психологічного комфорту у конструктивній взаємодії.

Організація такого навчання передбачає системне застосування специфічних методів і технологій. Передусім технології: кооперативного навчання, робота проходить у малих групах (перед студентами ставлять спільну мету); технологія проєктів (побудована на самостійній індивідуальній або груповій діяльності студентів); технологія критичного мислення (сприяє осмисленню, аналізу, вирішенню поставленої проблеми); дебати, дискусія (посилюють комунікацію студентів, сприяють в обміні думками, допомагають у прийнятті компромісних рішень); ситуаційне навчання (допомагає студентам осмислити і прийняти життєві ситуації; прийти до спільного вирішення проблем на основі аналізу обставин і відповідної ситуації). Інтерактивне навчання сприяє формуванню у студентів комплексу навичок та вмінь, розвиває здатність знаходити потрібну інформацію, здатність виступати, користуватись невербальним мовленням, фіксувати та викладати результати дослідження, створювати атмосферу співробітництва й взаємодії.

Теоретична спрямованість навчально-пізнавальної діяльності студентів повинна знаходити практичне застосування у процесі професійної підготовки, через використання методів постановки та вирішення проблемних задач, таких як «Метод Проєктів», кейс-стаді, навчальні та ділові ігри [4, с. 45], метод творчого пошуку «Мозковий штурм», обмін думками, інтерв'ю, «Акваріум», «Займи позицію», «Навчаючись вчуся», внутрішні та зовнішні кола, читання зигзагом, вікторини, кросворди (пошук слова з тексту за його визначенням). До розробки завдань необхідно залучати студентів, це буде стимулювати їхній творчий підхід до навчання та дозволить підтримувати інтерес до спільної навчальної діяльності.

Часто на практичних заняттях більш підготовлені студенти можуть використовувати інтерактивний метод «Навчаючи вчуся». На підставі внеску кожного з учасників освітнього процесу студенти в ході заняття можуть спільно отримати нові знання і організувати корпоративну діяльність, починаючи від окремої взаємодії двох-трьох осіб й до широкої співпраці багатьох. В цих умовах студенти навчають один одного, завдяки діалогу. Адже існує взаємодія, яка відбувається в режимі бесіди, діалогу.

Інколи студенти можуть провести фрагмент заняття застосувавши рольову гру. Студент-викладач у фронтальному режимі з групою, дає завдання учасникам освітнього процесу. Використання рольових ігор підчас навчання сприяє формуванню професійних навичок студентів, та формує їх професійну майстерність, особистісні якості. Рольові ігри організують для тих, хто навчається самостійно

розв'язувати складні проблеми, відмовляючись від звичної ролі спостерігача і споживача у освітньому процесі.

Інноваційний метод сам по собі не забезпечує ефективного навчання. Вибір і використання методів залежить від викладача, студента, дисципліни та ситуації. Впровадження новітніх технологій в навчанні сприяє розвитку у студентів соціальної компетенції: думати, аналізувати, узагальнювати, критично мислити, проводити дискусії, аргументувати власну точку зору, вирішувати проблемні ситуації, вести діалог у малих та великих групах; отримувати та опрацьовувати самостійно здобуту інформацію з різних джерел, проводити самостійні пошукові дослідження; формувати почуття відповідальності; оцінювати власні можливості.

Підвищенню якості підготовки студентів на факультеті іноземної мови сприяють такі зміни в освітньому процесі: здійснення моніторингу запитів ринку і складання програми навчання за результатами дослідження; проведення практикумів, тренінгів, ділових ігор; формування провідних компетенцій, які будуть необхідні у подальшій професійній діяльності після завершення навчання у закладі вищої освіти, та впровадження цих компетенцій через тренінги в практику [8, с. 29].

Організація в ЗВО практики сприяє формуванню та розвитку професійних функцій майбутніх вчителів іноземної мови, а саме:

1. Адаптаційна функція, яка розкривається під час практики. Адже практика відіграє вирішальну роль в пристосуванні студентів до подальшої професійної діяльності, до усвідомлення свого подальшого призначення.

2. Навчальна функція. Різноманітні завдання, які виконуються під час практики формують студентів як майбутніх фахівців. Дають можливість на практиці перевірити свої теоретичні знання, уміння та навички, отримані під час навчання у ЗВО з обраної спеціальності.

3. Виховна функція допомагає студентам під час проходження практики брати активну участь в проведенні виховної роботи.

4. Розвивальна функція. У процесі проходження практики відбувається вдосконалення професійних якостей майбутнього вчителя іноземної мови, а саме самостійності, цілеспрямованості, мобільності. Формується власний стиль педагогічної діяльності.

5. Діагностична функція. Завдяки практиці майбутні фахівці можуть осмислити свій професійний вибір, усвідомити всі сторони своєї професійної підготовки та відповідальності. Проаналізувати власні організаторські та педагогічні якості та здібності.

У процесі проходження педагогічної практики в майбутніх вчителів іноземної мови розвивається потреба:

- 1) взаємодії з учнями та батьками;
- 2) вдосконалення та набуття нових педагогічних і методичних знань, вмінь та навичок;
- 3) удосконалення педагогічної діяльності;
- 4) виникає потреба у педагогічній дослідницькій діяльності;

5) самоконтролю, самовиховання, самовдосконалення.

Новітні педагогічні технології які застосовують у ЗВО формують систему науково-педагогічного знання. До таких технологій відносяться:

– креативна технологія творчого розвитку вчителя іноземної мови, що спрямована на забезпечення ефективності процесу формування цілісної творчої особистості, яка володіє креативними якостями та різноманітними методами професійно-педагогічної і творчої педагогічної діяльності, педагогічною майстерністю та професійними компетентностями;

– технологія педагогічного спілкування – являє собою колективне обговорення певної проблеми завдяки навідним запитанням. Дана технологія спрямована на формування та розвиток умінь комунікації. Допомогає студентам концентруватись, спостерігати, аналізувати та приймати певне рішення;

– технологія проблемного навчання поділяється на декілька етапів: підготовчий етап (накопичення знань); постановка проблемної ситуації та усвідомлення її студентами; аналіз, висунення й обґрунтування гіпотези; побудова плану рішення; залучення необхідних знань, умінь і навичок для вирішення даної проблеми; рефлексія;

– технологія розвитку естетичного світогляду викладачів, як цілісний процес, що включає формулювання цілей, орієнтованих на досягнення результату, організацію всього процесу навчання із забезпеченням педагогічних умов для формування специфічних знань і вмінь, спрямованих на досягнення високого рівня педагогічної майстерності;

– технологія розвитку творчих здібностей, передбачає створення освітнього простору який допоможе студентам стати суб'єктами творчої педагогічної діяльності, сприятиме саморозвитку і самовдосконалення, вияву індивідуальності, креативності, неповторності, творчій самореалізації особистості майбутнього професіонала;

– проектна технологія застосовується з метою стимулювання пізнавальної активності студентів шляхом організації самостійної пошукової діяльності, постановки проблеми та вирішення її, що передбачає володіння студентами професійними знаннями та уміньми для застосування їх на практиці. Використання технології проектів у мовній підготовці допомагає розвинути аналітичне, логічне й асоціативне мислення; підвищити мотивацію щодо подальшої професійної діяльності; формує комунікативну культуру майбутніх вчителів іноземної мови;

– технологія формування комунікативної культури засобами театральної педагогіки передбачає опанування мовленнєвих технік, включення в педагогічний процес елементів акторської майстерності. Студенти розвивають комунікативні уміньми діалогічної взаємодії, правильного вживання професійної термінології, побудови мовних конструкцій.

– інформаційно-комунікаційні технології, які використовуються в освітньому процесі для організації Інтернет-конференцій; створення мережі навчання в Інтернеті; розвитку умінь знаходити інформацію, аналізувати, зберігати та ділитись нею; створення мовного середовища в умовах відео конференцій, семінарів, чатів, електронного

листування; забезпечення консультаційної допомоги у навчанні; стимулювання вивчення іноземної мови; формування та розвитку навичок користування ІКТ та мережею Інтернет.

Процес навчання потребує напруженої розумової роботи студента його активної участі в освітньому процесі. Самі по собі, пояснення й демонстрація не дадуть належних знань. Лише завдяки активній взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу та використанню інтерактивних методів навчання можна досягти відмінного результату, який сприяє процесу розкриття пізнавальних можливостей студентів, створенню умов для розвитку їх системи цінностей.

Інтерактивна педагогічна взаємодія дозволяє виділити провідні її ознаки: діалог, дискусію, розумову діяльність, позитивізм, оптимізм, креативність, відносини між суб'єктами освітнього процесу, демократичність, рефлексію тощо. Усі названі ознаки інтерактивної педагогічної взаємодії доповнюють одна одну, інтегруються в єдиний комплекс атрибутів, що становлять змістову та технологічну основу використання в педагогічному процесі інтерактивних методів. Чим більш активною є роль студентів у процесі пізнання, тим більше інформації ними засвоюється [5].

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Використання інтерактивних технологій на заняттях сприяє активізації: уваги; мислення; уяви; сприйняття; пам'яті; творчих здібностей; пізнавальних інтересів, що являється пріоритетною метою освітнього процесу і в свою чергу забезпечує активний розвиток пізнавального інтересу молоді, підвищують успішність навчання, забезпечують повноцінний інтелектуальний і фізіологічний розвиток. Таким чином, використання інтерактивних технологій в освітньому процесі допомагає сформувати новий стиль між відносинами в учбовому колективі, коли процес передачі інформації йде не від однієї особи до багатьох, а від всіх до всіх.

Професіоналізм, педагогічна майстерність і педагогічне новаторство – три складові, які повинні бути у випускників закладу вищої освіти. На ефективність цього процесу впливає установка на самовиховання і самоосвіту, потрібен високий рівень практичної і теоретичної підготовки, творчий склад розуму та інтелектуальні здібності. Вчитель-новатор здатен вносити в освітній процес нові ідеї, розробляти нові методичні системи, створювати нові технології. Усе це підвищує продуктивність і змінює якість професійної підготовки на факультеті іноземної мови.

Упровадження інтерактивних методів навчання сприятиме збільшенню показників ефективності засвоєння матеріалу студентами. Адже новітні технології які застосовують у процесі педагогічної підготовки впливають на свідомість студента, на його мотивацію до навчання, на силу волі яка стимулює студентів до саморозвитку, самоконтролю, самореалізації; допомагає розвитку критичного мислення, розвиває дослідницькі і творчі здібності, уміння працювати з автентичним матеріалом і допомагає у прийнятті власних рішень та висновків; формує навички публічних

виступів; підвищує особистісну самооцінку; формує навички самонавчання та самоорганізації; підвищує мотивацію студентів до навчання та самонавчання; урізноманітнює форми роботи з матеріалом. Інтерактивне навчання охоплює усі форми організаційно-виховної та навчальної діяльності, які базуються на основі дидактичних принципів: принцип психологічної комфортності, принцип творчості, принцип діяльності, принцип цілісного уявлення про оточуючий світ, принцип варіативності, принцип безперервності.

Розглянута проблема є складною, багатоаспектною та вимагає додаткового вивчення. Подальшого розгляду потребує вдосконалення організації вищої освіти в контексті впровадження інноваційного навчання; підвищення якості педагогічної майстерності викладачів факультету іноземної мови у ЗВО; розроблення та впровадження новітніх технологій в освітній процес для підготовки майбутніх фахівців; стимулювання самостійної інноваційної діяльності викладачів та студентів тощо.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Дичківська, І.М., 2012. *Інноваційні педагогічні технології*: підручник. (2-е вид.). Київ: Академвидав, 352.
2. Єгорова, Є.В., Ігнатович, О.М., Кобченко, В.В., Литвинова, Н.І. та ін., 2014. *Психологія професійної орієнтації в системі педагогічної освіти*: монографія. О.М. Ігнатович (ред.). Кіровоград: Імекс ЛТД, 248.
3. Закон України «Про освіту», 2002. Законодавство України про освіту: збірник законів. Київ: Парламентське вид-во, 3–27.
4. Кокор, М.М., 2014. Підготовка майбутніх викладачів іноземних мов за професійним спрямуванням в університетах США: дис. канд. пед. наук: 13.00.04, Тернопіль, 190.
5. Колісник-Гуменюк, Ю.І. 2018. *Інноваційні та інтерактивні технології навчання*: наук. метод. розробка. Львів: ЛННЦПО, 24.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський освітній простір», 2005, 998 від 31.12.2004 р. *Освіта*, 2/3, 2. Доступно: <https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3145/>.
7. Сухомлинский, В.А., 1984. *Сто советов учителю*. Київ: Рад. Школа, 254.
8. Фурс, М.В., 2011. Інтерактивні форми навчання – средство підвищення рівня професійної підготовки студентів. *Alma mater: Вестник высшей школы*, 10, 29–33.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) TO STUDENTS OF THE FACULTY OF FOREIGN LANGUAGES

Vira Shastalo,

PhD in Philological sciences, Associate Professor

Department of Foreign Language Teaching Methods and Practice

V.N. Karazin Kharkiv National University

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3965-3407>

virashastalo@gmail.com

Abstract. In the article, problematic aspects of training students at foreign language faculties are analysed. It was found that an important point in training students of the Faculty of Foreign Languages is the mastery of the innovative technologies; avoiding outdated and ineffective methods of professional pedagogical activity; formation of personal professional uniqueness; elaboration and development of their own style of pedagogical activities and professional thinking. Application of innovative technologies in the process of training students in higher educational institutions at the Faculty of Foreign Languages contribute to the formation of a competitive personality, a professional equipped with the innovative competencies.

The main tasks of professional and pedagogical training of students in higher educational institutions at the Faculty of Foreign Languages are the formation of professional readiness, the development of personal and socially significant outlook and individual determination of moral values, enhancement of the processes of professional self-improvement, self-actualization and self-development. The use of the innovative technologies in teaching and learning at the Faculty of Foreign Languages enables the transition from normative to creative activities, changes the nature of the educational system, its content, methods and forms, technologies of teaching and education, which are based on the development of various forms of thinking, creativity and adaptive abilities of students.

Introduction of innovative technologies in the teaching and learning process in higher educational institutions at the Faculty of Foreign Languages provides for a quality learning outcome. Students will become democratic, tolerant, humane and independent. The innovative educational technologies make it possible to create an innovative environment in higher educational institutions, so that students could maximize their individual potential. The innovative technologies promote the development of logical thinking, form a system of universal values and generally accepted norms of behaviour, develop the ability to recognize knowledge and use it, enhance the skills of communication and cooperation, mutual understanding and respect, cultivate tolerance, friendliness, promote intellectual, social and spiritual development.

Keywords: innovative technologies; teaching; innovative learning; foreign language; interactive methods.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Dychkivska, I.M., 2012. *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi* [Innovative pedagogical technologies]: textbook. 2nd edition, Kyiv: Akademydav, 352.
2. Yehorova, Ye.V., Ihnatovych, O.M., Kobchenko, V.V., Lytvynova, N.I. et al., 2014. *Psykholohiya profesynoyi oriyentatsiyi v systemi pedahohichnoyi osvity* [Psychology of professional orientation in the system of pedagogical education]: monograph. (O.M. Ihnatovych, Ed.), Kirovohrad: Imex LTD, 248.
3. Law of Ukraine “About Education”, 2002. *Zakonodavstvo Ukrayiny pro osvitu* [Legislation of Ukraine on education]: collection of laws, Kyiv, Parliamentary edition, 3–27.
4. Kokor, M.M., 2014. *Pidhotovka maybutnikh vykladachiv inozemnykh mov za profesynym spryamuvanniam v universytetakh SSHA* [Training of future teachers of foreign languages in the professional field at universities of USA]: *Thesis PhD (pedagogic science): 13.00.04, Ternopil*, 190.
5. Kolisnyk-Humenyuk, Yu.I. 2018. *Innovatsiyni ta interaktyvni tekhnolohiyi navchannya* [Innovative and interactive learning technologies: scient]: nauk. metod. Rozrobka, L'viv: LNNTsPO, 24.
6. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Kontseptual'nykh zasad rozvytku pedahohichnoyi osvity v Ukrayini ta yiyi intehratsiyi v yevropeys'kyi osvitniy prostir», 2005 [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine “About approval of the Conceptual principles of development of pedagogical education in Ukraine and its integration into the European educational space”], 998 vid 31.12.2004 r. *Osvita*, 2/3, 2. Dostupno: <https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3145/>.
7. Sukhomlynsky, V.A., 1984. *Sto sovetov uchitelyu* [One hundred tips for the teacher]. Kyiv: Rad. Shkola, 254.
8. Furs, M.V., 2011. Interaktivnyye formy obucheniya – sredstvo povysheniya urovnya professional'noy podgotovki studentov [Interactive forms of education – an instrument of increasing the level of professional training of students]. *Alma mater: Vestnik vysshey shkoly* [Alma mater: Higher school bulletin], 10, 29–33.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2021-31-387-397>

УДК 378.147.091.3:811.111

Anastasia Dubinska,

MD in Philology,

Lecturer at the Department of Foreign Languages

Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University

Kamianets-Podilskyi, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6342-9291>

adubinska8@gmail.com

USAGE OF WARMERS, TIME FILLERS, AND COOLERS IN ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES CLASSES

Abstract. Knowledge, creativity, assessment, learner agency and time management are the key aspects of every ESP ('English for specific purposes' here and after) class